

τέλος να παραδοθή εις τας άγκάλας του τυχόντος, διά να συντηρήσῃ τόν γέροντα πατέρα της, διά να δυνηθῇ να πληρώσῃ τόν έπισκεπτόμενον τήν άσθενή μητέρα της Ιατρού και τά άπαιτούμενα εάσματα οικογένεια, έν τῇ οποία οί γονεΐς έχουν τήν έουσία να έξαναγκάσουν τά τέκνα των, άφ' ου καταπνίξωσι τόν πρόσ τόν νέον ἤ τήν νέαν, δν αγαπώσιν, έρωτά των, να νομιφούνται γέροντα ἤ γραιόν τινα έπί μόνω τῷ λόγῳ, δι ούτος ἡ αὐτή έχει πεποιθεισάν, αἰ' μά τήν αλήθειαν, τοιαύτη οικογένεια πρέπει να έκλείψῃ, να καταστραφῇ. Ἡ κοινωνία του μέλλοντος, ἡ αναρχική κοινωνία, θά έχῃ άπαλλαχθῇ τοιαύτης οικογενείας. Έν τῇ κοινωνία εκείνη τοιαύτη οικογένεια δέν θά υπάρξῃ.

I. M. ΜΑΓΚΑΝΑΡΑΣ

ΓΙΟΡΔΑΝΟ ΒΡΟΥΝΟ

Ο θάνατός του.

Ἡ έποχή εκείνη κατά τήν οποίαν άπειροί θύοι μάρτυρες ένεκα τῶν θρησκευτικῶν των ιδεῶν, έφέροντο, άλλοτε μέν υπό τῆς μίας, άλλοτε δέ υπό τῆς άλλης ισχυρούσης, θρησκευτικῆς, χριστιανικῆς μερίδος, έπί τῷ ικρίματός.

Κατά τήν έποχὴν ταύτην έζησεν ὁ Γιορδάνο Βρούνο, ὁ μάρτυς οὗτος τῆς Επιστήμης, ὁ θυσιασθεὶς έπί τῷ βωμῷ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ὑποβῶν, ἰσοβῶν, διότι έτάλμασε κα κηρύξῃ, έτάλμασε κα έκράσῃ μιαν φιλοσοφικήν, μιαν επιστημονικήν αλήθειαν.

Δύο δόλοισιν εἶπε διήλθεν έντός ἕντος καί άνθλιου δωματίου τῆς φοιτητικῆς, εις τήν οποίαν εἶχε μισθῆ έν Ρώμῃ.

Τήν 16 Φεβρουαρίου 1600, έζησεν τέλος, εκείθεν καί ώδηγήθη, πρό των δικαστῶν του.

Εκεί τῷ εἴπον οὗτοι, ὅτι τὸν υπακούθησαν ὡς αδικητικόν, διότι εἶπεν, ὅτι υπάρχουν καλλίον χόσμοι, ἔξ τῶ σφαιρακτι.

Τόν έρωτῶν, εἰν θέλῃ κ' άπανθῆ τας ιδεάς του, καί να τῷ χαρισθῇ ἡ ζωῆ.

Ἄλλ' ὁ Γιορδάνο Βρούνο γνωρίζων, κελῶς εἰτε οί βασανισταί του ἤδύναντο να κακασθῆσιν, μόνον τὸ σῶμά του, οὐδέποτε δέ καί τας ιδεάς του, καί ὅτι αὐταί θά ζῶν καί μετά τόν θάνατόν του, μεταξὺ των ανθρώπων, άπαντῆ σταθερῶς, άλλ' εἰγνας εις αὐτούς, ὅτι εἰς ἄδελφάσιν κ' ἀρετῆν, ὅ, τι γνωρίζει, ὅτι εἶναι αλήθεα, τῶς άπαντα λαμβάνει καί ἠδῆ, δια τῶν ταύτων φορών, ὅ, τι συγχάκις τοῖς εἶχεν εἶπει, ὅτι ἴσως καί εκίνοι εἰ ἴδιοι συμμέρίζονταί τήν πεποιθεισὴν του.

Οἱ δικασταί του μετά τήν άπάντησιν ταύτην τῶν κηρυκτικῶν εἰσῶν, άρρησιμῶν, κας τῶν περιχιδούσων, εις τὸν τοκοσμικόν βραχίονα, εἶπα να τιμωρῆθῃ, ὅσῳ τὸ δυνατόν εἰσπληγῶς, χωρὶς να χυθῇ αἷμα, ὡς άνίμια τῶ εγγράφων των.

Εγκράσῃ τρομακόν, τὸ ὅσαρῃ, ἔχοντα μὲν ὅτι να θανατωθῇ, κατὰ μόνον τινά, ἔτι τῆς πορῆ.

Τῆν τρομακτικὴν άπράσιν των δικαστῶν των, άκούσας, απλῶς, εἰς αὐτούς, άπαρῶς, τῶς εἶπε:

λόγους : — Ἄ ἴσως περισσότερον φόβον έχετε σεις ἐπὶ εὐμνηστῶν ταύτην παραγγέλλοντες, παρὼ εἰγὼ άκούων ταύτην.

Δέν εἶναι εύκολον να ένθυμηθῇ καί ν' άπερριθμῆσῃ τις τὰ πιθήματα των θρησκευτικῶν μαρτύρων τῆς εποχῆς εκείνης. Ἦσαν φοικῶδη καί τρομακῶ, ἦσαν άπειράριθμα. Ναι, άλλ' οί άνθρωποι οὗτοι βαδίζοντες πρός τόν θάνατον, εἶχον μεχρὶ τῆς τελευταίας στιγμῆς τῆς ζωῆς των τήν βοήθειαν τῆς, ἰλπίδος.

Ἦλπιζον, ὅτι, διερχόμενοι εκ τῆς ζωῆς ταύτης εις τήν άλλην, διά των σκληροτέρων δοκιμασιῶν, ἤθελον άποκτήσῃ εκεί ἑπάνω, άνθ' ὧων έπισχον, λαμπράν αμειβῆν, ζωὴν άγευστων πικριῶν, καί ταύτην, αἰώνιον !! Τοῦτο εἶναι ὡς να διερχηταί τις εκ τῆς ὀδύνῆς εις τήν χαράν. Διά του θανάτου διεφυγον τήν σκληρότητα των τῶν τῶν, καί νῆσαν.

σπλαγχνίαν του Θεοῦ. Εἰσεΐσεν εις τήν παρουσίαν αόρατου τινός, δυνάμειος, ἥτις τοῖς παραουθούσε καί παρηγόρει γλυκέως καί έβοήθη αὐτούς, κατὰ τὸ ταξίδιον των, έν τῇ σκοτεινῇ πεδιάδι. Ταῦτο εἶδεν αὐτοῖς θάρρος καί καθῆσα, δι' αὐτούς, τας ρόγας, ὀλιγώτερον τρομακῶ.

Ὁ Βρούνο σμῶς, δέν εἶχε ποτὶ τήν ἰλπίδα ταύτην, δέν εἶχε ποτὶ τήν βοήθειαν ταύτην. Ἀέ ἰδίαι του, αἰ φιλοσοφικῆς καί επιστημονικῆς δέν υπέσχοντο αμειβῆν τινα έν ἄλλῃ τινὶ ζωῇ. Ἀέ ἰδίαι του, δέν εἶδεν εἰς τήν ζωὴν του, δέν ἰμπεριέκλειον, τὸ τὸ κληρονομητικόν.

Μόνον ἰδίαι του, τῆς αλήθειαν, πᾶσι τῶν ὀφθαλμῶν.

Ὁφθαλμοῖς τῆς σκοτεινῆς αἰθούσῃ, ἴσταται, άπρομῆτος, ὁ μάρτυρ, τῆς επιστήμης. Εκεί, χαίρει, πλησίον του, εἰσπικνοῦνται, τὰ βασανιστήρια, ἰσχυρῶς, μεχρὸν δέ υπέγειον, υπό τούς πόδας του. Οὐδέτις άλλος εκεί, οὔτε κατήγερος, οὔτε μάρτυρ, ὅτι δειλῆτος, εἰμὴ μόνον οἱ ἰεροετασταί, καί οἱ βασανισταί, με ὄρος ἰπίπλαστον, σοβρόν.

Ὁφθαλμοῖς αλήθως μεγαλείου, έν τῇ στάσει ταύτη του, αἰκνῆτος πιστοτήτος, πρός τὸν κληθεῖσιν, ἄνθρωπον ταύτον, του Ιαταμίνου μόνου, έν τῇ αἰθούσῃ, εκείνη, ἰσχυρῶς, τῶν ἀδικαλάτων καί αμειλικῶν διαστών του!

Ὅσα, ἄντως, αντίθετα, τῆς αλήθειας ταύτης, τῆς αχλονήτου, σταθερότερος, πρός τήν αλήθειαν, καί τῆς άλλῆς εκείνης, σκηνης, τῆς λαοφῆς, χωρῶν, παρὰ τήν πυρᾶν των φρουρῶν, του μεγάλου, ἰσχυρῶς, Κατάρ, πρό 1600 εἰπῶν, ὅτι ὁ ἀλέκτωρ, ἰσχυρῶς, καί ὁ Χριστός, παροκτῆσας, τόν Πέτρον, αἰκνῆτος, ἠδῆ, οἱ ἀντιπρόσωποι, ἰσχυρῶς, ἐπὶ τῆς ζωῆς του Βρούνο, τῶν φοβερῶν αὐτῶν, άπράσιν.

Πηγαῖο δόξαν

Ἡ Φύσις ἰσχυρῶς, εις ἑκάστην, τὸ δικαίωμα, τῆς ἀπλευτῆς, ἐπὶ πάντων των ἀγαθῶν. Σίμας, τῆς κοινωνικῆς, εἶναι ἡ ἰσχυρῶς, τῆς ἰσότητος ταύτης, κατὰ τῶν ἐπιπέδων, τῆς ἰσότητος, καί τῆς κακῆς, καί ἡ, διὰ τῆς συνέταξις, ἰσχυρῶς, τῆς ἀπλευτῆς ταύτης.

Βαθεύ

ΟΡΦΑΝΟ

Ευρέθηκα μικρό παιδί μιὰ μέρα ὄρφανό.
Δὲν εἶξενα ποῦ νὰ γυρίσω.
Ἄπο τὸ σπῆτι μ' ἔβγαλαν καὶ μοῦ εἶπαν ἀλλοῦ
Φιλοξενία νὰ ζητήσω.

Ἡ ξερὴ πείνα μ' ἔκαμε νὰ τρέχω παντοῦ.
Τὴν δύναμί της γιὰ νὰ ἡμερεύω
Καὶ τέλεια μ' ἐδίδαξεν ὁ ἀπετρος καιρὸς
Ἐλεημοσύνη νὰ γυρεύω.

Ὁ ἕνας, ἐνῶ μοῦ εἶδιδε κάλλικο λεφτό.
Μὲ ὕβριζε γιὰτὶ δὲν δουλεύω.
Ὁ ἄλλος, ἐνῶ μοῦ ἔρογγνε κομμάτι ψωμί,
Μὲ ὕβριζε γιὰτὶ ζητιανεύω.

Μ' ἔχει ἀπαντήση μιὰ φορὰ κ' ἕνας βασιλῆς
Μαζὺ μὲ τὴν βασίλισσά του.
Ἐροῖξ' ἐπάνω μου κ' αὐτὸς διαδαπικὴ ματιὰ
Κ' ὕστερα ἐπῆγε ὅτ' ἡ δουλειά του.

Ἐγὼ ἀπαντήσῃ μιὰ φορὰ ὡς κ' ἕνα παπῶ
Καὶ τοῦ ἐζήτησα τὴ βοήθειά του.
Μὰ ἐκεῖνος δὲν μ' ἐνόησε, γιὰτὶ μοναχὰ
Μοῦ ἔδωκε τὴν εὐλογία του.

Ἐλεημοσύνη ξέρω γὰρ ποῦτε ὁ παπῆς
Χριστιανικὰ θὰ μοῦ δωρήσῃ.
Ὅταν ἀπὸ κοῦνο σώμ' αἰ μου κατάξερη γῆ
Μὲ δύο φτυαριαῖς θὲ νὰ σκορπίσῃ.
Ἐκ τῆς «Λοιπῆς Ἀρθῆς».

ΚΑΛΩΣ ΑΚΑΘΑΡΣΙΩΝ

Ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ κ. Ἀνδρέου Μ. Κόλλα. — Ὁ ἀρχαιότερος οἶκος τοῦ τραπέζιου κ. Ἀνδρέου Μ. Κόλλα συναίχθησε χθὲς εἰς τὰς εὐρεῖς του αἰθούσας, δετ' ἐξέλαστον εἰς πλοῦτον, κάλλος, νεότητα καὶ μεγαλοπρέπεια· ἔχει νὰ ἐκδείξῃ τὴ κοινωῖά μας. Ἡ χορευτικὴ ἑσπερὶς, ἣν διωργάνωσαν ἰατροὶ ἀπὸ ἀφανῆς ἐπιτυχίας καὶ κοινῶς ἀνωμολογήθη βετ' μετὰ τῶν οἰκίων *soirees dansantes* ἀπὸ πολλῶν ἑστῶν, ἣ χθεσινῇ ὑπερέβη πασῶν καὶ κατὰ τὸ κλῆθος τῶν κεκλημένων καὶ κατὰ τὴν ἐν γίνει παράστασις.

Ὅτι ὄχιτὸς καὶ ἂν γραφῇ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ἐπαρκῶς τὴν ἀληθῆς ἀριστοκρατικὴν κίνησιν, ἣ ὅποια εἰδικῶς ἔφει ἀυτόχρημα Ἑυρωπαϊκῶν συγγραττισμῶν ἐκλεκτοῦ κόσμου ἐν τάξει, εἰς τὸν ὅποιον τὴν πάντα ἱστοῖτον ἐκ τοῦ διακεχυμένου πλοῦτου κατὰ τοῦ ἐμφύλου διακόσμου, τοῦ ἀρμονικῶς ἔχοντος πρὸς τὰ ὅλα περιβάλλον. Ἡ πολιτεία τῶν ἀριστοκρατῶν τῶν αἰσῶν φιλου, ἣ τὸν τμήτακτον, εὐκόλον δὲ νὰ συμπαρανῇ π' ἀπόσαι χεῖρες ἀβραὶ ἡσχολήθησαν κατ' αὐτὰς εἰς τὴν παρασκηνίῳ αὐτῶν.

Θαυμασιῶς διεξήχθη τὸ πρόγραμμα τοῦ χοροῦ, ὑπὸ τὴν ταλάνῃ μουσικῆς ἀσπιδιστῆ τσαρῶν μαστράου. Τὰ *Cotillon* δὲ εἰς τὸν ἔχον μὲ τὸν φανταστικώτατον χιονοπόλεμον.

ἰδίᾳ δὲ ἐθαυμάσθη τὸ κλείσιμον οὕτως εἰπεῖν αὐτοῦ, πρωτοτυπον ὄσω καὶ μεγαλοπρεπῆς. Κομψότατον δηλοῖ τὴν ἀμασρόμενον ὑπὸ αἴγιος λαμπράτατα ἱστολισμένῃ ἣτο κατάφορτον ἀνθῶν, τὰ ὅποια διανεμηθῆσαν εἰς τοὺς μετασχόντας τοῦ χοροῦ.

Ἐν γένει εἰπεῖν ἡ χορευτικὴ ἑσπερὶς τοῦ ἱστοῖτου οἴκου Κόλλα ἔσχε πρωτοφανῆ *success* καὶ κατέληκεν ἀληθινῶς τῶν ἐντυπώσεων. Συνέβαλον ὅμως εἰς ταύτας ἄκτος τῆς μετρίτων ἐλαχίστων λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας καὶ ἡ ἀπεριττος φιλοφροσύνη τῶν εὐγενεστάτων οἰκοδεσποτῶν καὶ τῆς ἐξαιρετοῦ δεσποινίδος Κόλλα, οἱ ἐπιχαρίτες τρόποι οἱ ἡλεχτρίσαντες τοὺς εὐτυχεῖς ἐπιπέκτας τοῦ ἀριστοκρατικοῦ οἴκου τοῦ σεβαστοῦ πατρὸς τῆς.

«*Νεολόγος Πατρῶν*» 1 Φεβρουαρίου 1898.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Πείνα καὶ ξουδία. — Ἐξεδόσαμεν εἰς καλλινευτικῶς τυπομένον ἑλληδικὸν τὸ διήγημα Πείνα καὶ Ξουδία ἐκ τῆς συλλογῆς Ἡ στενάξουσα ἀνθρωπότης τοῦ συντάξου ἰω. Μ. Μαρχατάρου. Τιμᾶται 10 λεπτά καὶ πωλεῖται εἰς τὸ γραφεῖόν μας.

Φιλολογικὴ ζωὴ. — Ἐλάβομεν τὸν πρῶτον ἔριθυον τοῦ ἐκδοθέντος ἐν Ἀθήναις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν δεκαπενθήμερου περιόδικου «Φιλολογικῆ Ζωῆς» ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Κωστή Οἰκονόμου, δημοσιογράφου, καὶ τὴν ἡγεσίαν τοῦ κ. ἰω. Καταρράδου διευθυντοῦ τοῦ «Πρακτορείου τοῦ Παγχοσμίου Τύπου». Ἐπὶ τῆς «Φιλολογικῆς Ζωῆς» εὐρίσκονται καὶ πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἐφημερίδος μας ἀντὶ 20 λεπτῶν ἕκαστον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ «ΕΠΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩ»

Ἐκ ΠΑΤΡΩΝ:

Δημ. Θ. Καραγκίλιας (μητιμὰ εἰσφορά)	Δρ. 12.—
Ἡκ ὀνυθρομῶν Πατρῶν: Περιλήξ. Τσουκαλᾶς δρ. 1, Σπύρος Λυναράς δρ. 1, Κωνστ. Κωστόπουλος δρ. 1, Π. Βασιλείου δρ. 2, Θ. Διαμαντόπουλος δρ. 1, Χαράλ. Γιαντόπουλος δρ. 1, Χαρ. Ὀλυμπιάδης δρ. 1. Ἰλίον: I. Μ. δρ. 2. Ἄγ. Βασιλείου (Βραχνῶν): Γεώρ. Κων. Βαγενᾶς δρ. 1.—	
Ἐκ πωλήσεως βιβλίων ἐκδόσεως «Ἐπί τὰ Πρόσω»	Δρ. 10.—
Ἐκ προηγουμένου φύλλου εἰσφορά	λ 30
Τὰ ὅλα δραχ.	Δρ. 130.90
	153.20

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ «ΕΠΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩ»

Εἰσφορὰ βιβλίων.
Οἱ ὀθλιον τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ ἰω. δ. Κονδύλια (ὄκτ' Εὐαγγελίου Μαρχατάρου).
Ὁ βίος τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ Ἀντιχριστὸς τοῦ Ἐρνστοῦ Ρενῶν (ὄκτ' ἰω. Μ. Μαρχατάρου).

«LES TEMPS NOUVEAUX»

Paraissant tous les Samedis
AVEC UN SUPPLEMENT LITTÉRAIRE
ADMINISTRATION: Rue Mouffetard 140 Paris